

ZOCO

INTERVIEW

Het ESF-project ZOCO staat voor ZOrgCOmpetent. Het wordt gepromoot door vzw EPOS en uitgewerkt door 4 centra voor volwassenenonderwijs: Encora Antwerpen, VSPW Gent, VSPW Hasselt en VSPW Kortrijk. Ook VDAB verleent zijn medewerking.

ZOCO bevat een nieuwe EVC-procedure met een stappenplan van infomoment tot eindgesprek, een portfolio en een set van assessmentinstrumenten voor 6 clusters van competenties. Bij de instrumenten hoort een handleiding voor de kandidaat en voor de assessoren.

Op hun studiedag op 6 oktober in Brussel gaven de projectmedewerkers tekst en uitleg en deelden ze de eerste ervaringen van kandidaten, assessoren en begeleiders. Vervolgens kreeg een panel de kans om een aantal beleidsaanbevelingen te formuleren. Het aanwezige publiek kon kennismaken met een mooi uitgewerkt project maar besepte meteen dat het pas zal renderen als er een globaal beleid komt voor de organisatie en financiering van EVC.

Met ZOCO zijn in ieder geval belangrijke stappen gezet om EVC aantrekkelijk te maken. Niet alleen voor kandidaten maar ook voor de centra voor volwassenenonderwijs. Wij spraken met de drijvende krachten van het project: Els Kools, Annemie Steenbrugge, Leslie Vandebos, Nathalie François, Gitte van Gestel en projectverantwoordelijke Nathalie Druine.

Hoe is ZOCO eigenlijk ontstaan?

De zorgsector kampt al jaren met een tekort aan arbeidskrachten voor bepaalde beroepen, zoals zorgkundigen. Ook de kwaliteit is vaak een knelpunt. Toch zijn er in Vlaanderen heel wat potentiële zorgkundigen, logistieke assistenten en verzorgenden. Mensen die op één of andere manier ervaring hebben opgedaan en al heel wat competenties in huis hebben. Ze hebben die echter nooit in kaart gebracht, laat staan gevalideerd. Om deze mensen de kans te geven een volwaardige kwalificatie te behalen, hebben we de ZOCO-procedure opgezet. We hopen met het project de zij-instroom op de arbeidsmarkt te verhogen, de doorstroom van kandidaten te garanderen door een goede screening en een snellere uitstroom naar de arbeidsmarkt te verzekeren. Door verkorte trajecten op te zetten waarin de kandidaat vrijstellingen krijgt voor eerder verworven competenties. Daarom hebben we een standaard EVC-procedure uitgewerkt.

Wat bedoelen jullie precies met een standaard EVC-procedure?

Centra voor volwassenenonderwijs kunnen nu al studieduurverkorting geven op basis van eerder verworven kwalificaties (EVK). Het zijn studiebewijzen uit formeel onderwijs. Daarnaast kunnen ze ook vrijstellingen geven op basis van eerder verworven competenties (EVC). Het zijn competenties die personen hebben opgedaan via praktijkervaring. In een job, vrijwilligerswerk of mantelzorg. Er is al heel wat expertise in de centra maar we stellen vast dat elk centrum zijn eigen procedure heeft. En dat de onderlinge verschillen groot zijn. Niet alleen in omvang en inhoud, maar ook in de manier waarop ze worden toegepast.

Met ZOCO willen wij de expertise samenbrengen en stroomlijnen. We willen competenties op een uniforme manier erkennen en zo tot meer gelijkvormigheid komen in het toekennen van vrijstellingen.

ZOCO heeft een reeks assessmentinstrumenten ontwikkeld. Kunnen jullie ze even toelichten?

We hebben een hele batterij aan instrumenten ontwikkeld: een portfolio, een criteriumgericht interview en schriftelijke proeven. Maar we kunnen ook een assessment in een reële of gesimuleerde werkomgeving organiseren. Bijvoorbeeld in een woonzorgcentrum. De kandidaten worden getest terwijl ze zorg verlenen aan echte zorgvragers of simulanten.

Een assessment in een authentieke setting lijkt ons niet zo evident?

In de testfase zijn we inderdaad op een aantal knelpunten gebotst. Ook tijdens een assessment moet je goede zorg garanderen. Zeker als de test niet goed verloopt moet er ingegrepen worden om de goede zorg niet in het gedrang te brengen.

Je moet ook rekening houden met de privacy van de zorgvrager. Tijdens het assessment zijn er 2 assessoren aanwezig terwijl de kandidaat de proef aflegt. Dat kan voor de zorgvrager belastend zijn in bepaalde situaties.

Wat hebben jullie geleerd uit jullie eerste ervaringen?

We raden de kandidaten aan om eerst enkele inleefdagen te doorlopen in de setting waar het assessment zal plaatsvinden. Zo leren ze de omgeving, de huisregels, de zorgvragers en het personeel al wat kennen. We hebben ondervonden dat dat echt een meerwaarde is.

We streven er ook naar om samenwerkingsverbanden aan te gaan met enkele woonzorgcentra of andere instellingen die als vast testcentrum voor een authentieke setting kunnen fungeren. Je mag de randvoorwaarden waaraan je moet voldoen om in een authentieke setting te kunnen functioneren niet onderschatten. Tijdens het assessment moet je kunnen beschikken over goed getrainde assessoren die de situatie en de regels van het huis door en door kennen. We hebben al getest op stageplaatsen van kandidaten en dat was geen groot succes. We waren te weinig vertrouwd met de omgeving.

Tenslotte steken we niet onder stoelen of banken dat de werkbelasting hoog is voor de testcentra. Iedereen moet op elkaar ingespeeld raken, dezelfde doelstellingen nastreven en dezelfde richtlijnen hanteren. Daarom hebben we het materiaal gedetailleerd uitgewerkt en voorzien we telkens een overzichtelijke handleiding.

Kunnen alle centra voor volwassenonderwijs nu meteen aan de slag met het materiaal?

We moeten nog een aantal aspecten verder uitwerken en weten bijvoorbeeld nog niet hoe we het materiaal ter beschikking kunnen stellen. ZOCO is een ESF-project. Het spreekt voor zich dat we het willen delen met iedereen. We moeten er gewoon voor zorgen dat we het op een goede en gestructureerde manier aanpakken. De informatie simpelweg op een website plaatsen heeft geen zin. We denken er eerder aan om een overlegplatform op te richten voor geïnteresseerde centra en de uitbreiding naar andere centra actief te begeleiden. Alleen is er op dit moment helemaal nog geen concrete regelgeving voor EVC en dat maakt het wel wat moeilijk.

We hebben er bij aanvang van het project in ieder geval voor gezorgd dat elke Vlaamse provincie vertegenwoordigd is met 1 centrum voor volwassenenonderwijs. We hopen zo een stevig netwerk te kunnen uitbouwen in heel Vlaanderen. Wie interesse heeft in ZOCO moet niet aarzelen om contact op te nemen. Stuur een mail naar zocovlaanderen@gmail.com.